

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplannen buitengebied en milieueffectrapportage

Gemeenten leggen ruimtelijke ontwikkelingen vast in bijvoorbeeld bestemmingsplannen. Een milieueffectrapport maakt de milieugevolgen van die plannen inzichtelijk. In deze factsheet:

- Wanneer speelt milieueffectrapportage voor een bestemmingsplan?
- Hoe zet ik milieueffectrapportage effectief in?
- Waar moet ik op letten?

Wanneer speelt milieueffectrapportage bij een bestemmingsplan?

Een milieueffectrapport brengt de milieugevolgen van een plan in beeld. De gemeente kan zo goed de voor- en nadelen voor het milieu in haar besluitvorming betrekken.

Plan-m.e.r. is bedoeld voor strategische afwegingen en wettelijk verplicht bij een bestemmingsplan als:

- het plan kaderstellend is voor activiteiten waarvoor de Wet milieubeheer een project-m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling verplicht stelt.

Of als:

- de activiteiten in het plan mogelijk tot significante gevolgen leiden voor Natura 2000-gebieden, waardoor een Passende beoordeling nodig is.

Ook zonder wettelijke verplichting is plan-m.e.r. mogelijk. Het voordeel hiervan is dat een milieueffectrapport al vroeg in het planproces de milieugevolgen van keuzes duidelijk maakt en het voorkomt mogelijke onverwachte (juridische) problemen later in het traject.

Hoe zet ik milieueffectrapportage effectief in?

Het doel van plan-m.e.r. is om het milieu een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Het milieueffectrapport beschrijft de verwachte gevolgen voor het milieu. Voor een goede afweging benoemt het rapport ook alternatieven met bijbehorende milieueffecten.

Wat is een Passende beoordeling?

Een Passende beoordeling beschrijft:

- de natuurwaarden van de Natura2000-gebieden die in het geding zijn
- de omvang van de gevolgen van een plan voor die natuurwaarden
- of die gevolgen significant negatief zijn
- en met welke maatregelen de gevolgen zijn in te perken.

Een Passende beoordeling gaat alleen over Natura2000-gebieden, maar het plan kan ook gevolgen hebben voor natuurgebieden daarbuiten, zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en niet-beschermde, maar wel waardevolle natuurgebieden.

Visie

Voor een goede afweging is een integrale visie van de gemeente op het gebied nodig.

- Welke ontwikkelingen wil de gemeente stimuleren en welke niet?
- Waar moeten gewenste ontwikkelingen komen?

Een heldere visie biedt de mogelijkheid om te toetsen of de keuzes die in het plan worden vastgelegd, bijdragen aan het realiseren van die visie. Heeft de gemeente bijvoorbeeld ambities op het gebied van duurzame energie.

Van visie naar plan en milieueffectrapport

Vanuit de visie volgt de vertaalslag naar concrete ontwikkelingen in het bestemmingsplan. Belangrijk is of er locatiealternatieven voor de ontwikkelingen zijn. In het bestemmingsplan kan bijvoorbeeld gekozen worden om:

- De groei van veehouderij alleen toe te staan in bepaalde gebieden of deze overall toestaan.

- De groei van verblijfsrecreatie volledig vrij te laten of het aantal recreatiewoningen en vestigingslocaties aan een maximum te binden.

Het milieueffectrapport beschrijft de gevolgen voor het milieu van de ontwikkelingen die het plan maximaal mogelijk maakt. Zo wordt duidelijk of de ontwikkelingen:

- passen binnen de visie en ambities
- passen binnen de wettelijke normen en randvoorwaarden
- knelpunten, kansen of dilemma's op milieugebied opleveren.

In de praktijk...

Bestemmingsplan voor één of meer landbouwontwikkelingsgebieden

Het milieueffectrapport toont hoeveel ruimte er binnen de milieugrenzen is voor landbouwontwikkeling, vaak veehouderij. Het milieueffectrapport beschrijft in ieder geval:

- de effecten van vermessing en verzuring
- geur
- fijn stof.

Ook de gevolgen van bijvoorbeeld mestbewerking, mestverwerking en de cumulatieve effecten van geurhinder komen aan de orde. Uit de analyse blijkt soms dat de mogelijkheden in het landbouwontwikkelingsgebied erg beperkt zijn.

Bestemmingsplan voor het hele buitengebied

Milieueffectrapportage kan vroeg in het proces inzicht geven in strategische keuzen en de gevolgen. Het milieueffectrapport brengt de ontwikkelingen binnen de milieugrenzen in beeld. De gewenste ontwikkelingen in het plangebied zijn soms nog weinig concreet. Of de gemeente weet nog niet goed welke ontwikkelingen ze wil stimuleren of afremmen. Milieueffectrapportage helpt dan bij de vorming van een integrale visie op de gewenste ontwikkelingen. De bestuurder kan vervolgens de keuzes in het plan toetsen.

Ontwikkelruimte

Stimuleren van een functie kan de ontwikkeling van een andere functie beperken. Functies bij een integrale bestemmingsplanherziening zijn bijvoorbeeld veehouderij, waterberging, natuur, windmolens, woningbouw, bedrijventerrein of recreatie. De keuze voor recreatie kan betekenen dat in die directe omgeving de groeiomogelijkheden voor agrarische bedrijven beperkt zijn.

Ontwikkelingen binnen een landbouwontwikkelingsgebied beïnvloeden ook de ontwikkelruimte buiten dat gebied.

Waar moet ik op letten?

1. Goede scoping

- Bekijk welke ontwikkelingen het plan mogelijk maakt en welke daarvan belangrijke milieueffecten hebben.
- Het plan kan ontwikkelingen bevatten die niet m.e.r.-plichtig zijn, maar die wel aanzienlijke negatieve milieugevolgen hebben op zichzelf of in cumulatie. Als dit zo is, dan moet het milieueffectrapport deze en de gevolgen ervan beschrijven.
- Neem mogelijkheden mee die wijzigingsbevoegdheden of andere flexibiliteitsinstrumenten bieden.
- Bij een integrale herziening van een plan is het de vraag welke andere functies (recreatie, tuinbouw, boomteelt, natuur) worden (her)bestemd die mogelijke aanzienlijke milieugevolgen hebben.
- Ook activiteiten als drainage, teeltondersteunende voorzieningen en sierteelt kunnen aanzienlijke milieugevolgen hebben.

2. Gebruik de juiste referentie

Wat referentie is en wat tot het voornemen behoort, is maatwerk per plangebied. Illegale situaties die legaal worden en bestemmingen uit het oude plan die nog niet zijn vergund, zijn onderdeel van het voornemen.

3. Werk met bandbreedtes en scenario's

Als de omvang van functies nog onduidelijk is, geeft het werken met bandbreedtes of scenario's de meeste informatie.

4. Beschrijf alternatieven

De Nederlandse milieuwetgeving (en de Europese richtlijn) schrijft voor dat alternatieven worden uitgewerkt. Een alternatief biedt keuzeruimte aan bestuurders. Er is actieve sturing mogelijk in welke ontwikkelingen wel en niet gewenst zijn.

Meer weten?

Heeft u vragen over bestemmingsplannen buitengebied en milieueffectrapportage? Bel, mail of kom langs. We staan u graag te woord.

- Tom Ludwig, 030 234 7641, tludwig@eia.nl
- Willemijn Smal, 030 234 7624, wsmal@eia.nl